

Statoil ASA avd. Raffineri Mongstad
Postboks 8500 (JE)
4035 Stavanger

Oslo, 02.02.2016

Deres ref.:
Tom Lohiniva

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/485

Saksbehandler:
Ana Korvald

Endret tillatelse til kvotepliktige utslipp for Statoil ASA avd. raffineri Mongstad

Miljødirektoratet har behandlet Statoil ASA avd. Mongstad raffineri (heretter Mongstad raffineri) sin søknad om endring av tillatelse til kvotepliktige utslipp med tilhørende overvåkingsplan for perioden 2013-2020, og virksomhetens søknad om godkjenning av ulike metodikker for håndtering av manglende data i forbindelse med et strømutfall ved raffineriet i januar 2015.

Mongstad raffineri har fått unntak fra kravet om minimum daglig vektning av utslippsfaktorer for kildestrøm 1-4, 6, 7 og 22 i 2015. Miljødirektoratet har godkjent at utslippsfaktor for kildestrøm 5 bestemmes ved konservativt estimat («ikke trinn») også etter 2015. Vi har godkjent at aktivitetsdata for kildestrøm 8 og 9 bestemmes ved bruk av faktura, og har endret metodetrinnet fra «ikke trinn» til 4 for begge kildestrømmene. Oppdatert metode for å bestemme aktivitetsdata for kildestrøm 23 skal benyttes fra og med 2015. Vi har også godkjent at virksomheten benytter den omsøkte metoden for å bestemme aktivitetsdata for kildestrøm 24 fra og med 2015. Miljødirektoratet har også behandlet de fleste av virksomhetens innsendte svar på oppfølgingskrav til tillatelsen, som angitt i vedtak av 14. februar 2014 og 13. mars 2015.

Virksomheten skal sende inn følgende informasjon:

- Oppdatert versjon av «vedlegg 3» og «vedlegg 7» til tillatelsen, innen 1. august 2016.
- En plan for etablering av nytt prøvetakingspunkt for kildestrøm 3, innen 1. aug. 2016.
- Oppdatert prøvetakingsplan for kildestrøm 3, når nytt prøvetakingspunkt er etablert.

Miljødirektoratet godkjenner at Mongstad raffineri benytter de omsøkte metodene for håndtering av manglende data i forbindelse med strømutfallet i januar for bestemmelse av 2015-utslippene.

Endret tillatelse med tilhørende overvåkingsplan følger vedlagt.

Mongstad raffineri skal betale kr 50 000 for Miljødirektoratets behandling av saken.

Vedtaket, herunder plassering i gebyrklasse, kan påklages til Klima- og miljødepartementet.

Vi viser til oversendelse av tillatelse til kvotepliktige utslipp av 14. februar 2014 og oversendelse av endret tillatelse av 13. mars 2015. Vi viser også til virksomhetens innsendte svar på oppfølgingskrav til tillatelsen datert 30. juni og 3. november 2014, deres søknad om endring av tillatelsen av 30. juni 2014, sist oppdatert 22. januar 2016, og øvrig korrespondanse i saken.

1. Bakgrunn

1.1 Virksomhetens søknad om endret tillatelse

Mongstad raffineri har i søknad om endring av tillatelsen til kvotepliktige utslipp, sist oppdatert 22. januar 2016, søkt om følgende:

1.1.1 Strømningsvekting av utslippsfaktorer for kildestrøm 1-4, 6, 7 og 22

Virksomheten søker om utsettelse av kravet om minst daglig strømningsvekting av utslippsfaktorer for kildestrøm 1-4, 6, 7 og 22. De søker om at dette kravet skal gjelde først fra 1. januar 2016, for å få tid til utvikling og implementering av metodikker for hyppigere strømningsvekting av utslippsfaktorene i disse kildestrømmene. Vektingen foregår per nå kun en gang per måned.

1.1.2 Aktivitetsdata og utslippsfaktor for kildestrøm 5, surgass

Mongstad raffineri har hatt midlertidig unntak fra metodetrinn 3 for bestemmelse av utslippsfaktor for kildestrøm 5 (surgass til surgassfakkel) ut 2015. Utslippsfaktoren har blitt fastsatt ved konservativt estimat iht. metodetrinnet «ikke trinn» i denne perioden. Nå søker de om å få fortsette å benytte den samme konservative metoden også etter 2015.

Virksomheten har også sendt inn oppdatert informasjon om måleutstyret som benyttes til måling av aktivitetsdata i denne kildestrømmen.

1.1.3 Aktivitetsdata for kildestrøm 8 og 9, hhv. diesel og bensin

Virksomheten søker om å få bestemme aktivitetsdata ved bruk av faktura for kildestrøm 8 (diesel) og 9 (bensin).

1.1.4 Aktivitetsdata for kildestrøm 23, fakkalgass fra kraftvarmeverket

Mongstad raffineri har oppdatert metoden for bestemmelse av aktivitetsdata for kildestrøm 23 (fakkalgass fra kraftvarmeverket som slippes ut i raffineriets hovedfakkel) for å sikre at utslippene fra raffineriet ikke underestimeres. Beskrivelsen av metoden er gitt i virksomhetens «vedlegg 3» til tillatelsen, og denne er oppdatert i henhold til disse endringene.

1.1.5 Aktivitetsdata for kildestrøm 24, utslipp fra SK-1531

Lekkasjen i ventil mot nødskorstein SK-1531, som tidligere har medført at de totale utslippene fra de-minimis kildestrømmene har overskredet grensen på maksimalt 2 % av virksomhetens årlige CO₂-utslipp, ble stanset under revisjonsstansen i 2014 ved utskifting av ventilen. Årlige utslipp fra kildestrøm 24 er nå estimert til rundt 200 tonn CO₂.

Mongstad raffineri søker om å få benytte en ny metodikk for bestemmelse av aktivitetsdata ved konservativt estimat i henhold til metodetrinnet «ikke trinn», for kildestrøm 24 fra og med 2015.

1.1.6 Annet

Både som svar på oppfølgingskrav til tillatelsen (se mer om dette under) og som en del av søknaden om endret tillatelse, har Mongstad raffineri oppdatert vedleggene til tillatelsen («Vedlegg 1 Beskrivelse av raffineriet», «Vedlegg 3 Overvåkningsmetoder», «Vedlegg 5 Flytskjema kildestrømmer tilhørende utstyr og utslippspunkt» og «Vedlegg 7 Konservative estimater for de-minimis kildestrømmer»), informasjonen som er gitt i måleutstyrstabellen under punkt 8 i overvåkingsplanen og beskrivelsene av prosedyrene under punkt 9.

1.2 Oppfølgingskrav til tillatelsen

Mongstad raffineri fikk tillatelse til kvotepliktige utslipp for perioden 2013 - 2020, med tilhørende overvåkingsplan, 14. februar 2014. I vedtaket som ble oversendt sammen med tillatelsen ble virksomheten pålagt å sende inn følgende informasjon:

Innen 30. juni 2014:

- (a) En nøyaktig beskrivelse av beregningene som utføres ved bestemmelse av utslipp fra utslippskilde 11 (inkludert røykgass til TCM) og utslippskilde 12.
- (b) Redegjørelse for hvordan Mongstad raffineri sikrer overholdelse av kravene som stilles i artikkel 45 og 65 i MR-forordningen for håndtering av manglende data for utslippskilde 11 og 12.
- (c) Oppdatert prøvetakingsplan for kildestrøm 3.
- (d) Oppdatert informasjon om måleutstyr i overvåkingsplanens punkt 8.
- (e) Oppdatert flytskjema.
- (f) Oppdaterte prosedyrebeskrivelser.

Innen 1. november 2014:

- (g) Vurdering av hvorvidt det finnes bedre egnet måleutstyr for måling av røykgassflow i SK-4802 enn det som nå benyttes, eller er andre tiltak som kan gjennomføres, for å redusere usikkerheten i utslippene fra utslippskilde 11.
- (h) Oppdatert usikkerhetsvurdering og eventuell redegjørelse av usikkerhetsreducerende tiltak for kildestrøm 1, 2 og 22.

Virksomheten har sendt inn informasjonen de ble pålagt i disse oppfølgingskravene 30. juni og 3. november 2014, samt i søknad om endring av tillatelsen av 30. juni 2014 som sist ble oppdatert 22. januar 2016.

I vedtak om endret tillatelse til kvotepliktige utslipp av 13. mars 2015 ble virksomheten bedt om å sende inn følgende informasjon innen 1. juni 2015:

- (i) Redegjørelse angående måling av aktivitetsdata i kildestrøm 6.
- (j) Oppdatert vedlegg om konservative estimater for de-minimis kildestrømmer («vedlegg 7»).

Mongstad raffineri har besvart punkt (i) i epost av 13. august 2015, og oppdatert vedlegg, iht. punkt (j), ble sendt inn 30. september 2015. Utsatt frist for innsendingen av vedlegget ble innvilget i epost av 14. august 2015. Ytterligere oppdateringer av vedlegget er senere utført i tråd med tilbakemeldinger gitt av saksbehandler, og siste versjon er innsendt sammen med søknad av 22. januar 2016.

1.3 Søknad om metoder for håndtering av manglende data i 2015

I brev av 17. desember 2015 opplyser Mongstad raffineri om et strømutfall ved raffineriet i januar 2015, som medførte ekstra store utslipp ut nødskorstein SK-4801 (kildestrøm 18). Strømstansen skjedde under ekstremværet «Nina» og førte til at all strømforsyning ved raffineriet forsvant kl. 17:17 den 10. januar. Virksomheten søker i dette brevet om godkjenning av alternative metodikker for bestemmelse av manglende data ved denne hendelsen.

Hendelsen medførte manglende og usikre data for bestemmelse av:

- (1) Aktivitetsdata for kildestrøm 4 i perioden 10. januar kl. 17:17 til 12. januar kl. 17:35
- (2) Utslipp fra kildestrøm 24 i forbindelse med avlastning og oppstart av krakker
- (3) Utslipp fra kildestrøm 18 i perioden 13. januar kl. 13:00 til 30. januar kl. 06:00
- (4) Utslippsfaktor for kildestrøm 4 i perioden 10. januar kl. 17:00 til 13. januar kl. 13:00
- (5) Utslippsfaktor for kildestrøm 1 i perioden 10. januar kl. 17:00 til 12. januar kl. 17:00
- (6) Utslippsfaktor for kildestrøm 2 i perioden 10. januar kl. 17:00 til 15. januar kl. 11:00

Mongstad raffineri har gitt en grundig redegjørelse om de metodikkene de søker om å få benytte for å bestemme konservative erstatningsdata, og viser til EUs veileder «Making conservative estimates for emissions in accordance with article 70» for fastsettelse av de ulike metodene. Deres vurdering er at beregningen av CO₂-utslippet i forbindelse med hendelsen er konservativ. Metodene ble også presentert for Miljødirektoratet på et møte mellom Miljødirektoratet og Mongstad raffineri på Helsefy 18. desember 2015.

Estimerte erstatningsverdier for utslippet fra kildestrøm 18, nødskorstein SK-4801, viser at denne kildestrømmen alene har stått for utslipp av 45 936 tonn CO₂ under hendelsen. Dette gjør at Mongstad raffineri vil være i brudd med kravet til maksimale utslipp fra de-minims kildestrømmer i 2015.

2. Miljødirektoratets vurdering

I dette vedtaket har Miljødirektoratet behandlet de delene av Mongstad raffineris søknader og innsendte svar på oppfølgingspunktene over som ikke ble behandlet i vedtak av 13. mars 2014, med unntak av oppfølgingspunktene (a) og (g). Det er gitt en nærmere begrunnelse for hvorfor disse punktene er utelatt i dette vedtaket under avsnitt 2.2.

2.1 Virksomhetens søknad om endret tillatelse

2.1.1 Strømningsvekting av utslippsfaktorer for kildestrøm 1-4, 6, 7 og 22

Miljødirektoratet gjennomførte et kvotetilsyn på Mongstad raffineri i september 2015. Det ble her avdekket at utslippsfaktorer som bestemmes ved bruk av online GC kun strømningsvektes en gang hver måned, og ikke iht. MR-forordningens krav om minst daglig vekting for de aktuelle gassene, jf. artikkel 32 (3) og 35 (1).

Virksomheten viser til avviket som ble gitt på dette under tilsynet og søker nå om at kravet om minst daglig strømningsvekting av utslippsfaktorene for kildestrøm 1-4, 6, 7 og 22 skal gjelde først fra 1. januar 2016, for å få tid til utvikling og implementering av metodikker for hyppigere strømningsvekting av utslippsfaktorene i disse kildestrømmene. Vektingen foregår per nå kun en gang per måned.

De opplyser at metodikk for hvordan dette kan implementeres er identifisert for kildestrøm 1-4, 6 og 7. Disse kan ikke implementeres før i første kvartal i 2016, men vil ha tilbakevirkende kraft fra 1. januar 2016.

For kildestrøm 22, som er en miksgass mellom brenngassen fra D-2104 (kildestrøm 2) og hydrogenrik gass som overføres fra kraftvarmeverket, er det ikke på nåværende tidspunkt avklart hvorvidt det teknisk vil la seg gjøre å strømningsvekte hvert døgn. Avklaringer rundt dette er forventet å være på plass i løpet av andre kvartal i 2016. Dersom dette lar seg gjøre forventes det at dette er mulig å implementere i løpet av 2016, med tilbakevirkende kraft fra 1. januar 2016.

Miljødirektoratet har forståelse for at det vil ta noe tid å implementere døgnbasert (eller hyppigere) vektingsfrekvens og gir derfor virksomheten unntak fra dette kravet for kildestrøm 1-4, 6, 7 og 22 i 2015. Miljødirektoratet legger dermed til grunn at Statoil finner en løsning for å kunne vekte utslippsfaktor på døgnbasis også i kildestrøm 22.

2.1.2 Aktivitetsdata og utslippsfaktor for kildestrøm 5, surgass

Kildestrøm 5 er surgass som fakles i surgassfakkelen. Dette er en de-minimis kildestrøm.

Aktivitetsdata

For bestemmelse av aktivitetsdata for kildestrøm 5 benyttes fire måleblender for mengdemåling av surgass, pluss et estimert tillegg på 0,003 tonn/time som ikke måles. Som angitt i verifikasjonsrapporten som ble gitt av KPMG ved 2014-rapporteringen, manglet det to målere i overvåkingsplanen for denne kildestrømmen. Informasjonen i måleutstyrstabellen, under punkt 8 i overvåkingsplanen, er nå oppdatert slik at alle de fire måleblendene er inkludert.

Utslippsfaktor

Virksomheten har informert om at tidligere planer om installasjon av online GC på kildestrøm 5 er utsatt på ubestemt tid, da det vurderes å rute om surgass til hovedfakkelen i stedet for til surgassfakkelen. For bestemmelse av utslippsfaktor for kildestrøm 5 ga Miljødirektoratet et midlertidig unntak fra metodetrinn 3 til og med 2015, inntil online GC skulle tas i bruk. Siden virksomheten ikke lenger planlegger å ta i bruk online GC på denne kildestrømmen søker de nå om å få fortsette å benytte konservativt estimat («ikke trinn») for denne kildestrømmen også etter 2015.

Virksomheten ønsker samtidig at det skal gis en ny beskrivelse under punkt 5 i overvåkingsplanen, der metode for fastsettelse av utslippsfaktorer ved konservativt estimat er gitt for denne kildestrømmen. De søker ikke om en ny metode, men en presisering i overvåkingsplanen av at utslippsfaktoren har en fast konservativ verdi på 0,8 tonn CO₂/tonn.

Miljødirektoratet godkjenner at virksomheten bestemmer utslippsfaktoren for surgass, kildestrøm 5, ved konservativt estimat i henhold til metodetrinnet «ikke trinn» også etter 2015. Dette er godkjent

med grunnlag i at dette er en de-minimis kildestrøm med estimerte utslipp på bare rundt 20 tonn CO₂ per år, jf. MR-forordningens artikkel 26 (3). Metoden som skal benyttes er ikke endret, men punkt 5 i overvåkingsplanen er oppdatert i henhold til at dette ikke lenger er et midlertidig unntak, og beskrivelsen av metoden i overvåkingsplanen er endret iht. virksomhetens ønske.

2.1.3 Aktivitetsdata for kildestrøm 8 og 9, hhv. diesel og bensin

Kildestrøm 8 (diesel) og 9 (bensin) er de-minimis kildestrømmer med estimerte utslipp på hhv. 10 og 20 tonn CO₂ per år. Tidligere har aktivitetsdata blitt bestemt ved manuell avlesning av tankvolum og et konservativt påslag på 10 %, iht. metodetrinnet «ikke trinn».

Mongstad raffineri søker nå om å bestemme aktivitetsdata for disse kildestrømmen ved bruk av faktura.

Miljødirektoratet godkjenner at aktivitetsdata for kildestrøm 8 og 9 bestemmes ved bruk av faktura fra og med 2015, uten korrigerende lagerendring. Aktivitetsdataene kan da ha metodetrinn 4 og det er ikke lenger behov for å legge til et konservativt påslag. Punkt 4 og 8 i overvåkingsplanen er oppdatert i henhold til dette.

Beskrivelsen virksomheten har gitt av metoden for bestemmelse av aktivitetsdata for disse kildestrømmene i «Vedlegg 3» og «Vedlegg 7» må oppdateres i tråd med ny metode og endret metodetrinn. Miljødirektoratet ber om at disse vedleggene oppdateres i henhold til de nye kravene og sendes oss innen 1. august 2016.

2.1.4 Aktivitetsdata for kildestrøm 23, fakklegass fra kraftvarmeverket

Mongstad raffineri har oppdatert metoden for bestemmelse av aktivitetsdata for kildestrøm 23, som er fakklegass fra kraftvarmeverket som slippes ut i raffineriets hovedfakkel. Kraftvarmeverket rapporterer mengden fakklegass de overfører til raffineriet og svarer kvoter for dette utslippet. Fakklegassen fra kraftvarmeverket inngår i aktivitetsdata målt i raffineriets kildestrøm 4 (fakklegass som slippes ut hovedfakkelen), og må derfor trekkes fra raffineriets utslipp. Kildestrøm 23 er derfor negativ. Aktivitetsdata skal bestemmes ved metodetrinn 3, maksimalt 7,5 % usikkerhet.

Miljødirektoratet har oppfordret til endringen av metoden da det ble oppdaget at det var fare for at utslippene fra raffineriet ble underestimert. Den oppdaterte metoden for å bestemme de negative utslippene fra kildestrøm 23 sikrer at fratrukket ikke overestimeres (utslippene underestimeres). Dette gjøres ved at aktivitetsdata kun bestemmes ut fra målt mengde fakklegass fra kraftvarmeverkets kildestrøm 1 (brenngass/raffinerigass, målt av en coriolismåler). Fakklegassen kan også inneholde 0 - 5 % gass fra kraftvarmeverkets kildestrøm 2 (naturgass/Trollgass), men denne mengden måles ikke, og blir ikke inkludert i aktivitetsdata for kildestrøm 23.

Vi godkjenner at Mongstad raffineri benytter den oppdaterte metoden for bestemmelse av aktivitetsdata for kildestrøm 23. Metoden skal benyttes fra og med 2015.

Virksomhetens beskrivelse av metoden i «vedlegg 3» til tillatelsen er oppdatert i henhold til dette.

2.1.5 Aktivitetsdata for kildestrøm 24, utslipp fra SK-1531

Kildestrøm 24 er en de-minimis kildestrøm med utslipp fra avbrenning av koks i krakker og som slippes ut nødskorstein SK-1531.

En lekkasje i ventil mot SK-1531, som tidligere har medført at de totale utslippene fra de-minimis kildestrømmene har overskredet grensen på maksimalt 2 % av virksomhetens årlige CO₂-utslipp, ble stanset under revisjonsstansen i 2014 ved utskifting av ventilen. De estimerte utslippene fra kildestrømmen er nå redusert fra 28 000 til rundt 200 tonn CO₂ per år.

Aktivitetsdata for kildestrøm 24 skal tilsvare røykgassmengden som slippes ut av SK-1531. Mongstad raffineri søker om å få benytte en ny metodikk for bestemmelse av aktivitetsdata ved konservativt estimat i henhold til metodetrinnet «ikke trinn», fra og med 2015. Den nye metoden innebærer at røykgassmengden som slippes ut av SK-1531 bestemmes ut fra beregnet røykgassmengde fra regenerator og en formel for å bestemme fordelingen av røykgassen mellom SK-1531 og CO-kjelene. I formelen er %-vis åpning av ventil XV-025 input, og resultatet er %-andel av røykgassen fra regeneratoren som slippes ut av SK-1531.

Siden aktivitetsdata for denne kildestrømmen skal bestemmes konservativt iht. metodetrinnet ikke trinn, skal beregnet røykgassmengde som slippes ut SK-1531 multipliseres med en konservativ faktor. Virksomheten søker om å få benytte en konservativ faktor på 1,13 som er basert på tidligere dokumentert usikkerhet i røykgassmengden på 13 prosent.

Miljødirektoratet godkjenner at Mongstad raffineri benytter den omsøkte metoden for å bestemme aktivitetsdata for kildestrøm 24 fra og med 2015.

Informasjonen under punkt 4 i overvåkingsplanen er oppdatert i henhold til dette. Virksomhetens beskrivelse av metoden i «vedlegg 7» til tillatelsen er også oppdatert.

2.1.6 Annet

Mongstad raffineri har sendt inn oppdaterte vedlegg til tillatelsen: «Vedlegg 1 Beskrivelse av raffineriet», «Vedlegg 3 Overvåkningsmetoder», «Vedlegg 5 Flytskjema kildestrømmer tilhørende utstyr og utslippspunkt» og «Vedlegg 7 Konservative estimater for de-minimis kildestrømmer». I tillegg er informasjonen som er gitt i måleutstyrstabellen under punkt 8 i overvåkingsplanen og beskrivelsene av prosedyrene under punkt 9 oppdatert.

Se vår behandling av dette under punkt 2.2 (d)-(f) og (j).

2.2 Oppfølgingskrav til tillatelsen

Miljødirektoratets vurdering av virksomhetens innsendte svar på oppfølgingspunktene ble delvis gitt i møtet mellom Mongstad raffineri og Miljødirektoratet som fant sted i Miljødirektoratets lokaler på Helsefyrt 18. desember 2016. Vår vurdering av de innsendte svarene på de øvrige oppfølgingspunktene, (b)-(f) og (h)-(j), vil bli gitt under.

Oppfølgingspunktene (a) og (g), som gjelder de målebaserte utslippene fra utslippskilde 11 og 12, vil det ikke gis noen nærmere tilbakemelding på i dette vedtaket, da kravene til disse utslippene ikke

endres ved oppdateringen av tillatelsen i denne omgang. Kravene til bestemmelse av de målebaserte utslippene t.o.m. 2015 er angitt under punkt 7 i overvåkingsplanen.

(b) Håndtering av manglende data for utslippskilde 11 og 12

I henhold til vedtaket av 14.02.14 skulle Mongstad raffineri redegjøre for hvordan Mongstad raffineri sikrer overholdelse av kravene som stilles i artikkel 45 og 65 i MR-forordningen om håndtering av manglende data for utslippskilde 11 og 12. Mongstad besvarte dette oppfølgingskravet under kapittel 4 i vedlegg til forbedringsrapporten for 2014, innsendt 30.06.14 («E PM MON WR2038 App D9 Håndtering av manglende data», datert 20.06.2014).

Miljødirektoratets vurdering er at denne dokumentasjonen er i henhold til MR-forordningens krav til håndtering av manglende data for utslippskilder, jf. artikkel 45 og 65, og tar redegjørelsen til etterretning.

(c) Oppdatert prøvetakingsplan for kildestrøm 3, spillgass

Kildestrøm 3, spillgass, tas ut fra toppen av destillasjonstårnet. Kildestrømmen er kategorisert som en mindre kildestrøm og utslippsfaktoren skal bestemmes ved manuell prøvetaking og analyse ved akkreditert laboratorium, med en frekvens på 5 dager per uke (hver virkedag).

Prøvetakingsplan og utforming av prøvetakingspunkt

Ved oversendelse av tillatelse 14. februar 2014 ble virksomheten bedt om å oppdatere prøvetakingsplanen. Prøvetakingsplanen skal vise at prøvetakingen utføres i henhold til standard NS/EN ISO 17015, jf. artikkel 32 i MR-forordningen. Eventuelle avvik fra standarden må beskrives. Denne skulle sendes oss innen 30. juni 2014.

Mongstad raffineri sendte inn oppdatert prøvetakingsplan 30. juni 2014. I denne er det beskrevet en del avvik fra standarden, spesielt når det gjelder utformingen av prøvetakingspunktet. Dette var også et tema under tilsynet ved raffineriet i september 2015. Vi viser til inspeksjonsrapporten av 7. oktober 2015 for en grundigere gjennomgang av avviket som ble gitt på dette punktet. Ifølge denne rapporten skulle virksomheten sende inn en skriftlig redegjørelse om hvordan avvikene fra tilsynet var eller ville bli rettet, innen 1. desember 2015. I sin redegjørelse svarer Mongstad raffineri at undersøkelser viser at det må etableres et nytt prøvepunkt. Teknisk løsning utredes og forventes ferdig avklart i første kvartal 2016. Når et nytt prøvetakingspunkt kan settes i drift er ikke fastsatt ennå, da det ikke er avklart om etableringen er stansavhengig.

Det nye prøvetakingspunktet var også tema på møtet 18. desember 2015. Der ble det opplyst at dette vil etableres etter «drum», hvor væskefase dreneres ut av gassen, og før oven H-101, i motsetning til dagens prøvetakingspunkt som er plassert før «drum». Det nye punktet vil dermed være lokalisert på tilsvarende sted i prosessen som mengdemåleren for denne gasstrømmen (etter «drum»), noe som bidrar til bedre representativitet for prøvetakingen.

Miljødirektoratet ber om at virksomheten sender oss en plan for etableringen av det nye prøvetakingspunktet så fort denne planen er klar, og senest innen 1. august 2016. Vi forutsetter at det nye prøvetakingspunktet utformes iht. standarden NS/EN ISO 17015. Oppdatert prøvetakingsplan må også sendes inn når det nye prøvetakingspunktet er etablert. Prøvetakingsplanen må vise at

prøvetakingen utføres i henhold til standarden. Dersom det fortsatt er avvik fra standarden må disse beskrives.

Utslippsfaktor

For å vurdere hvorvidt Mongstad raffineri kan benytte resultatene fra prøvetakingen fram til nytt prøvetakingspunkt blir etablert, ble vi på møtet 18. desember 2015 enige om at virksomheten skulle sende oss resultater fra analyser av spillgassprøver som ble tatt både fra gammelt prøvepunkt og fra stedet der nytt prøvetakingspunkt er planlagt etablert. Dette ble utført i perioden 5.-15. januar 2016. Resultatene ble sendt oss i epost av 15. januar 2016 og viste fem sammenlikninger av utslippsfaktorer fra de to punktene. Virksomheten opplyste at alle prøvene ble tatt når det var minusgrader ute. De fem sammenlikningene viste at det var svært lite avvik mellom resultatene fra de to punktene.

Basert på dette godkjenner Miljødirektoratet at Mongstad raffineri benytter resultatene fra prøvetaking og analyse iht. metodetrinn 3, også i perioden fram til nytt prøvetakingspunkt er etablert.

(d) Oppdatert informasjon om måleutstyr

Mongstad raffineri har oppdatert informasjonen som inngår i måleutstyrstabellen i henhold til de tilbakemeldinger som ble gitt i vedtaket av 14. februar 2014 og senere korrespondanse. Miljødirektoratet tar den oppdaterte informasjonen til etterretning.

(e) Oppdatert flytskjema

Mongstad raffineri har sendt inn oppdatert flytskjema der den etterspurte informasjonen er inkludert. Flytskjemaet vil inngå som et vedlegg til virksomhetens overvåkingsplan, og erstatter dermed virksomhetens forrige flytskjema.

(f) Oppdaterte prosedyrebeskrivelser

Mongstad raffineri har oppdatert beskrivelsen av prosedyrene under punkt 9 i overvåkingsplanen i henhold til de tilbakemeldinger som ble gitt i vedtaket av 14. februar 2014 og i senere korrespondanse om dette. Miljødirektoratet tar de oppdaterte beskrivelsene til etterretning.

(h) Oppdatert usikkerhetsvurdering og eventuell redegjørelse av usikkerhetsreducerende tiltak for kildestrøm 1, 2 og 22

Ved oversendelse av tillatelse 14. februar 2014 ble det stilt krav om at Mongstad raffineri skulle gjøre en ny vurdering av usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 1, 2 og 22, der det tas høyde for korrelasjon mellom målerne. Dersom den oppdaterte usikkerhetsvurderingen viste at det var nødvendig skulle virksomheten gjøre en vurdering av tiltak for å redusere usikkerheten, for å sikre at kravet om maksimal usikkerhet på 1,5 % overholdes. Oppdatert usikkerhetsvurdering og eventuell redegjørelse av usikkerhetsreducerende tiltak skulle sendes oss innen 1. november 2014.

Mongstad raffineri oversendte svar på dette 3. november 2014, og viser til vedlagt CMR-notat «Oppdaterte usikkerhetsvurderinger Kildestrøm 1, 2 og 22» (ref. CMR-14-F14064-NO-1). I dette notatet har CMR vurdert korrelasjonen i linjetrykk og temperatur mellom strømningsmålerne i brenngasskildestrømmene.

Dette tema ble også diskutert på møtet 18. desember 2015. Vi tar det innsendte notatet til etterretning. Det gis ingen ytterligere tilbakemelding på dette oppfølgingspunktet i dette vedtaket, utover å signalisere at Statoil må påregne at Miljødirektoratet vil kunne sette krav til at måleutstyret som benyttes i kildestrømmene opererer etter gjeldende standard og oppfyller krav til fiskalt måleutstyr.

(i) Redegjørelse angående måling av aktivitetsdata for kildestrøm 6

Kildestrøm 6 er pilotgass til surgassfakkelen. Dette er en de-minimis kildestrøm med utslipp på rundt 2 500 tonn CO₂ per år.

Miljødirektoratet stilte i vedtak av 13. mars 2015 spørsmål ved den høye usikkerheten i aktivitetsdata for denne kildestrømmen og påla virksomheten å redegjøre for hvorvidt det var fare for underestimering av strømningsraten fordi enkelte deler av gasstrømmen ikke ville fanges opp.

Mongstad raffineri ga sin tilbakemelding på dette i epost av 13. august 2015. Dette var også et tema under møtet 18. desember 2015. Den høye usikkerheten ved lave strømningsrater skyldes at typisk strømningsrate er mye lavere enn maks kalibrert rate. Virksomheten bekrefter at det er kontinuerlig måling av gasstrømmen, selv ved lave strømningsrater, og sier det ikke er fare for at måleren gir helt feil resultater ved lave strømningsrater. De sier at det ikke er noen grunn til å tro at usikkerheten er skjevt fordelt i den ene eller andre retningen i slike tilfeller.

Miljødirektoratets vurdering er basert på dette at det er riktig å opprettholde dagens krav til bestemmelse av aktivitetsdata i kildestrøm 6 ved metodetrinn 1 (maks 17,5 %).

(j) Oppdatert vedlegg om konservative estimater for de-minimis kildestrømmer («vedlegg 7»).

Mongstad raffineri sendte inn oppdatert versjon av sitt «vedlegg 7» til tillatelsen, som omhandler metoder for bestemmelse av konservative estimater for de-minimis kildestrømmer med metodetrinn «ikke trinn», 30. september 2015. Dette er ytterligere oppdatert i forbindelse med virksomhetens søknader om endring av tillatelsen, sist oppdatert 22. januar 2016. I den forbindelse har virksomheten som nevnt i avsnitt 1.1.6 over, også oppdatert «vedlegg 1» og «vedlegg 3».

Miljødirektoratet godkjenner metodene beskrevet i vedlegget. Vedlegget er lagt ved overvåkingsplanen.

2.3 Søknad om metoder for håndtering av manglende data

Miljødirektoratet viser til virksomhetens brev av 17. desember 2015, der de søker om godkjennelse av ulike metoder for bestemmelse av konservative erstatningsdata for kildestrøm 1, 2, 4, 18 og 24 i forbindelse med et strømutfall i januar 2015 som var forårsaket av ekstremværet «Nina». Uregulære utslipp i forbindelse med denne hendelsen var på 46 255 tonn CO₂.

Vår vurdering er at de omsøkte metodene tilfredsstiller kravet til konservativitet, jf. MR-forordningens artikkel 65, og at metodene er i tråd med EUs veileder for håndtering av manglende data. Vi godkjenner derfor at Mongstad raffineri benytter de omsøkte metodene i forbindelse med rapporteringen av 2015-utslippene.

3. Oppsummering og konklusjon

Miljødirektoratet har ferdigbehandlet Mongstad raffineris søknad om endring av deres tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser 2013-2020, med tilhørende overvåkingsplan.

Vi har gitt virksomheten unntak fra kravet om minimum daglig strømningsvekting av utslippsfaktorer for kildestrøm 1-4, 6, 7 og 22 i 2015.

Vi har godkjent virksomhetens søknad om å bestemme utslippsfaktor for kildestrøm 5 (surgass) ved konservativt estimat i henhold («ikke trinn») også etter 2015. Punkt 5 i overvåkingsplanen er oppdatert i henhold til dette og det er gitt en ny beskrivelsen av metoden. Informasjonen i måleutstyrstabellen, punkt 8 i overvåkingsplanen, er nå oppdatert slik at alle de fire måleblendene som benyttes for bestemmelse av aktivitetsdata i kildestrømmen er inkludert.

Vi har godkjent at aktivitetsdata for kildestrøm 8 og 9 bestemmes ved bruk av faktura, fra og med 2015. I den forbindelse er metodetrinnet endret til 4 (1,5 %), og det vil ikke lenger være behov for konservativt påslag på aktivitetsdata.

Mongstad raffineri har oppdatert metoden for bestemmelse av aktivitetsdata i kildestrøm 23 (fakkelgass fra kraftvarmeverket). Den nye metoden skal benyttes fra og med 2015.

Vi har godkjent virksomhetens søknad om ny konservativ metode for å bestemme aktivitetsdata for kildestrøm 24, fra og med 2015. Det skal benyttes konservativ faktor på 1,13. Punkt 4 i overvåkingsplanen er oppdatert iht. dette.

Miljødirektoratet har også behandlet de innsendte svarene fra virksomheten på oppfølgingskrav til tillatelsen stilt i vedtak av 14. februar 2014 og 13. mars 2015. Det er svar på oppfølgingskravene (b)-(f) og (h)-(j) angitt under avsnitt 1.2 over som er behandlet i dette vedtaket.

Virksomheten skal sende Miljødirektoratet følgende:

- Oppdatert beskrivelse av hvordan aktivitetsdata bestemmes for kildestrøm 8 og 9 i «Vedlegg 3» og «Vedlegg 7» til tillatelsen skal sendes inn innen 1. august 2016.
- En plan for etablering av nytt prøvetakingspunktet for kildestrøm 3 skal sendes inn så fort denne planen er klar, og senest innen 1. august 2016.
- Oppdatert prøvetakingsplan for kildestrøm 3 skal sendes inn når det nye prøvetakingspunktet er etablert.

Miljødirektoratet har også behandlet virksomhetens søknad av 17. desember 2015 om godkjennelse av ulike metoder for bestemmelse av konservative erstatningsdata for kildestrøm 1, 2, 4, 18 og 24 i forbindelse med et strømutfall i januar 2015. Vi godkjenner at Mongstad raffineri benytter de omsøkte metodene i forbindelse med rapporteringen av 2015-utslippene.

Miljødirektoratet endrer på bakgrunn av dette virksomhetens tillatelse til kvotepliktige utslipp, med tilhørende overvåkingsplan. Endret tillatelse med tilhørende overvåkingsplan følger vedlagt dette brevet.

Miljødirektoratet vurderer at den oppdaterte overvåkingsplanen fra virksomheten oppfyller kravene i MR-forordningen.

Vedtaket er hjemlet i forurensningsloven §§ 18 og 11, jf. 16.

4. Saksbehandlingsgebyr

Miljødirektoratets behandling av søknad om endret tillatelse til kvotepliktig utslipp er omfattet av en gebyrordning. På bakgrunn av omfanget av Miljødirektoratets søknadsbehandling, skal Mongstad raffineri betale et gebyr etter sats 1, jf. forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) § 39-5. Virksomheten skal derfor betale et gebyr på kr 50 000 for Miljødirektoratets behandling av søknaden.

Faktura vil bli ettersendt.

5. Endring av overvåkingsplanen

Vesentlige endringer av overvåkingsplanen skal iht. artikkel 15 (3) i MR-forordningen, godkjennes av Miljødirektoratet.

Søknad om endring av overvåkingsplanen må sendes Miljødirektoratet i god tid før endringen planlegges gjennomført.

Andre endringer av overvåkingsplanen enn det som fremgår av artikkel 15 (3), kan gjennomføres uten at det søkes om det. Miljødirektoratet skal imidlertid underrettes om endringene senest innen 31. desember det året endringene er gjennomført.

6. Manglende overholdelse av krav

Kvotepliktige utslipp som ikke er omfattet av denne tillatelsen er ulovlige og straffbare etter forurensningsloven § 7, jf. § 78.

Virksomhetens plan for overvåking av kvotepliktige utslipp av klimagasser er godkjent i henhold til MR-forordningen artikkel 12 og inngår i tillatelsen etter forurensningsloven § 11 andre ledd, jf. § 16. Manglende overholdelse av overvåkingsplanen som innebærer brudd på rapporteringsplikten er straffbart etter klimakvoteloven § 21. Manglende overholdelse av overvåkingsplanen utgjør også brudd på tillatelsen, noe som er straffbart etter forurensningsloven § 78.

7. Klage

Vedtaket om tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser, herunder også plassering i gebyrklasse, og vedtak om godkjenning av overvåkingsplan kan påklages til Klima og miljødepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra

underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Miljødirektoratet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Miljødirektoratet eller Klima- og miljødepartementet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Miljødirektoratet. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Miljødirektoratet også kunne gi på forespørsel.

Hilsen

Tone Sejnæs Pettersen
fungerende seksjonsleder

Ana Korvald
rådgiver

Elektronisk kopi til:

Lindås kommune
Fylkesmannen i Hordaland

Vedlegg:

- 1 Tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser 2013-2020 for Statoil ASA avd. Mongstad raffineri
- 2 AU-MO-02073 Vedlegg 1 Beskrivelse av raffineriet
- 3 AU-MO-02073 Vedlegg 3 Overvåkningsmetoder versjon 15012016
- 4 Vedlegg 5 Flytskjema klidestrømmer tilhørende utstyr og utslippspunkt versjon 15012016
- 5 AU-MO-02073 Vedlegg 7 Konservative estimater for de-minimis kildestrømmer versjon 15012016
- 6 AU-MO-02073 - Vedlegg 12 Prøvetakingsplan kildestrøm 3 spillgass versjon 270614